Historiaa ja terveysmatkailua Egeanmeren rannalla - IZMIR

29.1.2025 12.00

Kausiapulaisena työskentelevä Mahmut kiikuttaa hedelmiä hotellin keittiöön. Aurinko on jo korkealla ja päivästä näyttää tulevan lämmin. Ollaan Izmirissä Välimeren itäreunalla, paikassa mistä Silkkitie alkoi ja jonne länsi loppui.

Teksti ja kuvat: ILKKA NOUSIAINEN

Izmir on Turkin kolmanneksi suurin kaupunki, jonka historia ulottuu 8500 vuoden taakse. Kaupunkia kutsutaan sivilisaation kehdoksi, mutta myös moderniksi ostosparatiisiksi.

Izmiriläiset eivät lannistuneet, vaikka Milano saikin järjestettäväkseen vuoden 2015 maailmannäyttelyn kovassa kilpailussa. Usko tämän 3,9 miljoonan asukkaan kaupungin kasvavaan vetovoimaan on nyt entistäkin vahvempi.

- Me teemme kotiläksymme vielä paremmin, otamme opiksemme ja tulemme uudestaan vuonna 2020. Valmistelut ovat jo alkaneet toden teolla, alueellisen kulttuuri- ja turismineuvoston puheenjohtaja **Abdülaziz Ediz** vakuuttaa.

Levantin Pariisiksi kutsutun Izmirin historiaa voi verrata mittakaavaeroista huolimatta Viipurin historiaan. Molemmille kaupungeille on ollut ominaista aikanaan poikkeuksellisen vahva kansainvälisyys, kukoistava kauppa ja kulttuuri sekä eri uskontojen harmonia. Smyrnan, nykyisen Izmirin, status muuttui Ottomaanivallan hajotessa ensimmäisen maailmansodan seurauksena. Tunnetulla tavalla toinen maailmansota siirsi vuorostaan suomalaisen Viipurin muistojen joukkoon.

Ottomaanivallan läntisimpänä satamana Smyrnasta kehittyi Rooman vallan ja Bysantin ajan jälkeen kerros kerrokselta kaupunki, jolla ei ole vertaista.

Kreikkalaiset, italialaiset, englantilaiset, ranskalaiset, armenialaiset, juutalaiset ja monet muut kansallisuudet elivät ja kehittivät kaupunkia omine erityispiirteineen yhdessä turkkilaisten ja Levantin kansojen kanssa.

Yhä toimivat eri uskontokuntien kirkot, moskeijat ja synagogat kertovat omaa tarinaansa elinvoimasta ja elämäntavasta.

Maailma muuttuu ja Izmir jatkaa länteen ja Anatolian perinteeseen yhdistynyttä elämäntyyliään tukeutuen yhä edelleen kansainväliseen kauppaan. Uusiksi tukijaloiksi ovat tulleet teollisuus, kehittyvä maatalous ja matkailu.

Izmirin keskilämpötila on kesällä 27 ja talvella 12-14 astetta. Välimerellistä kesää kestää huhtikuusta lokakuun loppuun mikä osaltaan on antanut kaupungille lisänimen palmujen kaupunki.

Muinaisen mytologian mukaan Anatolia oli paikka, jossa aurinko syntyi ja Hellas, jonne se laski illalla.

Izmirin maakunnalla on yli 600 kilometriä rantaviivaa, josta sata kilometriä puhdasta hietikkoa rakennettuine nykyajan houkutuksineen. Sen seurauksena on tullut tavaksi puhua meri-, hiekka- ja aurinkomatkailusta.

Viime vuosina yhä useampi risteilyalus on ottanut tavaksi poiketa Dikilin satamassa vajaan sadan kilometrin päässä kaupungin sydämestä. Izmir pyrkii vahvistamaan asemaansa näyttelyjen ja erilaisten festivaalien pitopaikkana. Kansainvälisillä lyhytelokuva-festivaaleilla on jo kahden vuosikymmen mittaiset perinteet.

Kaupungin symboli on vuonna 1901 **Konakin** keskusaukiolle rakennettu 25 metriä korkea kellotorni, jonka neljällä reunalla on suihkulähteet.

Yhä edelleen aikaa näyttävä tornin kello on saatu lahjoituksena Saksan keisari **Wilhelm II:lta.**

Aukion laidalla on vanha kaupungintalo ja meren puoleisella reunalla kohoaa uusi virastotalo, jossa työskentelee parituhatta kaupungin virkamiestä.

Kaupungin kukoistuskaudesta ennen ensimmäistä maailmansotaa saa käsityksen kävelemällä ratabulevardia, Kordonia. Uusklassiseen tyyliin rakennetut Kreikan ja Saksan konsulaatit ovat kuin hiljaiset todistajat menneestä maailmasta.

Kuriositeettina voidaan todeta, että omaisuudestaan ja avioliitoistaan tunnetuksi tullut laivanvarustaja **Aristoteles Onasis** syntyi Izmirissä 1906.

Olennainen osa Izmirin vierailua on puolen päivän retki historialliseen Efesoksen rauniokaupunkiin. Missään muualla ei ole nähtävissä yhtä mestarillisia jälkiä antiikin ajan arkkitehtuurista ja kukoistavasta metropolista. Kelsoksen 106 jKr. rakennetun kirjaston päätyfasadi on yhä edelleen majesteetillisesti pystyssä. Kirjaston alkuperäisiin naispatsaisiin voi tutustua museokäynnillä Wienissä.

Viidennellä vuosisadalla eKr. rakennettua marmorilla päällystettyä Kuninkaantietä pidetään historiallisena menestystarina. Pätkä tästä tiestä on nähtävissä Efesoksessa.

Izmirin laidalla oleva Agora, eli tori tai markkinapaikka on malliesimerkki toisen vuosisadan eKr. joonialaisesta rakennustyylistä. Suurin osa Izmirin Agorasta saatiin päivänvaloon 1930-luvulla tehdyissä kaivauksissa. Pylväistä ja holveista koostuva rakennuskompleksi on rakennettu kolmeen kerrokseen.

Agoraan ja Efesokseen tulee jatkuvana virtana turisteja kaikkialta maailmasta, nykyisin yhä enemmän Kiinasta.

Kulttuuri- ja turismineuvoston puheenjohtaja Abdülaziz Ediz uskoo, että tänä vuonna Izmirin tulevien matkailijoiden määrä kasvaa viidenneksen viime vuodesta. Suurin kasvu tulee hänen mukaansa risteily- ja lentomatkustajista. Ensi vuonna kaupunkiin odotetaan 600 000 risteilymatkustajaa.

- Izmir on matkailijalle turvallinen kaupunki. Tästä meillä on tutkittua tietoa, ja tämä on meidän suuri valttimme tämän päivän maailmassa, Ediz tähdentää.

Efesoksen kirjasto oli aikanaan maailman kolmanneksi suurin ja merkittävin heti Aleksandrian ja Pergamon jälkeen.

Izmirissä on hyvät hotellit ja hyvä ilmasto.

Ostoskaduilla ei ole taskuvarkaita.

Edizin mukaan Expo 2020:een valmistautuminen tulee muuttamaan kaupungin imagoa ja ilmettä merkittävästi. Suuria rakennus- ja infrastruktuurihankkeita on jo lyöty lukkoon. Tavoitteena on kyetä ottamaan vastaan vajaan vuosikymmenen kuluttua 35-40 miljoonaa Expo-vierasta puolessa vuodessa.

Izmirin poliisipäällikkö **Ercüment Yilmaz** panee vieläkin paremmaksi.

- Kaupunkimme on maailman turvallisin. Turvallisuusriskit on minimoitu laajalla yhteistyöverkostolla, jossa poliisin ja viranomaisten tukena on yksityisen sektorin ja järjestöjen edustajia.

- Turvallisuusjärjestelyt koskevat erityisesti suuria basaareja sekä agoran tyyppisiä kohteita, joissa tuhannet ihmiset tungeksivat päivittäin. Miehitystä lisätään aina turistisesongin ajaksi, poliisipäällikkö selvittää.

Alueen parantavista kuumavesilähteistä ja kylpylöistä on paljon tarinoita aina antiikin ajoista lähtien.

Aleksanteri Suuren armeijan sotilaiden kerrotaan parantuneen kylpiessään niissä.

Balcova Termal Otelissa toimii huippumoderni fysikaalinen hoitolaitos, jossa kuumien lähteiden mineraalivesikylvyt ja fysioterapia ovat keskeisiä hoidon muotoja. Hoidoissa on keskitytty reumaattisiin, ortopedisiin ja neurologisiin vaivoihin ja sairauksiin.

- Jokaiselle tänne tulevalle *thermal & health* -asiakkaalle tehdään ensin lääkärin johdolla kuntokartoitus. Vasta sen jälkeen määrätään yksilöllinen hoito-ohjelma. Vesihieronta ja kuumat kylvyt ovat erikoisuutemme, joiden historia tällä seudulla alkoi jo 1400 eKr., lehdistösuhteista vastaava **Seda Yilmaz** kertoo.

Keskimääräisen lääkärin määräämän 12 päivän hoitojakson hinta on noin 56 euroa päivältä. Hintaan sisältyy puolihoito, eli aamiainen, päivällinen ja hotellimajoitus. Hoitoihin kuuluu päivittäinen hieronta, parafiinikäsittely ja kuumavesialtaiden rajoitukseton käyttöoikeus.

Yilmazin mukaan terveysmatkailu on vahvassa nousussa. Saksalaisten, italialaisten ja hollantilaisten lisäksi yhä useampi pohjoismaalainen tulee tänne kuntoaan hoidattamaan. Norjasta tulee erillissopimuksen nojalla noin 1300 henkeä joka vuosi.

Kaya Izmir Thermal & Convention -hotelli avattiin vuosi sitten. Laitoksessa työskentelevä fysioterapeutti **Duygu Aktar** kertoo toiminnan pyörivän vielä vajaalla teholla. Hän tietää, että ulkomaisten asiakkaiden määrä nousee koko ajan.

- Ilman muuta myös suomalaiset, joita Turkissa pidetään pohjoisina serkkuina, ovat tervetulleita. En kyllä tiedä mistä tuo sanonta on peräisin, mutta näin monet täällä ajattelevat.

Suomesta Izmiriin pääsee parhaiten lentäen Helsingistä Istanbulin kautta. Turkish Airlinesilla on päivittäinen lento Istanbuliin, josta on jatkoyhteys samana päivänä Izmiriin. Toinen suora lento Helsingistä Istanbuliin lähtee kolmesta neljään kertaa viikossa.

PLUSSAT

o Kulttuurinähtävyydet
o Vieraanvaraisuus
o Ostosmahdollisuudet
o Gastronomia

MIINUKSET

o Kieliongelmat
o Liikenteen tukkoisuus
o Aikataulujen paikkansapitämättömyys

FAKTAT TURKKI

Valtiomuoto: Sekulaari ja demokraattinen tasavalta vuodesta 1923
Asukasluku: 79,7 miljoonaa
Pääkaupunki: Ankara. Istanbul on suurin kaupunki ja maan talouselämän keskus, Izmir on maan kolmanneksi suurin kaupunki.
Naapurimaat: Bulgaria, Iran, Kreikka, Georgia, Armenia, Azarbaidzan, Irak ja Syyria.
Muuta: Turkki on Euroopan Neuvoston, OECD:n, ETYJ:n ja NATO:n jäsen. Vuodesta 2005 käynyt neuvotteluja EU:n täysjäsenyydestä. Kuuluu G20 -ryhmään, maailman suurimpien talouksien joukkoon.

Izmirin symboli on vuonna 1901 rakennettu kellotorni, johon kellon on lahjoittanut Saksan keisari Wilhem II.

Aito matto on käsityön mestarinäyte.

Ystävälliset ihmiset ja turvallisuus on parasta mitä Izmirissä on, sanovat koulusta palaavat Mine ja Duysu.